

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

تعاریف و معانی

آموزش فنی و حرفه‌ای

(ویرایش نهایی)

مهرماه ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به منظور انسجام، مقایسه پذیری و یافتن ابزارهای مطمئن برای ارتقای کیفیت تولید آمارهای رسمی کشور، موضوع شناسایی واژه های تخصصی وزارتخانه متبوع و استانداردسازی آنها به عنوان یکی از فعالیتهای این مرکز در دستور کار قرار گرفته است. این امر به عنوان بخشی از استانداردهای آماری و در راستای توصیه های بین المللی و ملی در تولید آمار می باشد. لذا ابتدا در سال ۱۳۹۲، واژه های مرتبط با سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای که سال ۱۳۹۱ بررسی و به دفتر استانداردها و نظارت بر طرح های آماری مرکز آمار ایران جهت استانداردسازی در سطح ملی ارایه شده بود، جهت استانداردسازی در سطح ملی، با همکاری این مرکز، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و مرکز آمار ایران مورد بررسی قرار گرفت. البته در سال ۱۳۹۳ به منظور شفاف شدن برخی از مفاهیم تخصصی این سازمان، حدود ۵ واژه دوباره در کارگروه استانداردسازی مطرح و استاندارد گردید بر این اساس لیست واژه ها و تعاریف استاندارد شده (ویرایش نهایی) در ادامه بیان گردیده است. با توجه به استانداردسازی این واژگان در سطح ملی الزامی است این تعاریف و مفاهیم در تدوین آیین نامه، دستورالعملها، قوانین، طراحی سامانه ها، ارایه نتایج و گزارشات مدنظر قرار گیرد.

در پایان از همکاری و مساعدت خانم ملکپور، آقای رضایی و همکاران مرکز آمار ایران که در استانداردسازی واژه های آموزش فنی و حرفه ای زحمت استانداردسازی را بر عهده داشته اند، کمال تشکر و قدر دانی را دارم.

همچنین مرکز آمار و اطلاعات راهبردی، به عنوان دبیرخانه کمیته آمار بخشی آمادگی خود را برای دریافت واژه‌های تخصصی هر اداره کل یا سازمان تابعه به منظور استانداردسازی واژه های مربوطه جهت ارایه به مرکز آمار ایران، اعلام میدارد.

سید نعمت‌اله میرفلاح نصیری
میس مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

فهرست واژه‌ها

صفحه	واژه
۱	آموزش در پادگان
۱	آموزش در زندان‌ها
۱	آموزش در جوار دانشگاه
۱	آموزش در صنایع و بنگاه‌های اقتصادی
۱	آموزش در مناطق روستایی
۲	آموزش عشایر
۲	آموزش فنی و حرفه‌ای
۲	آموزش مهارت درجه ۱
۲	آموزش مهارت درجه ۲
۲	آموزش مهارت درجه ۳
۳	آموزش مهارت ممتاز
۳	استاندارد آموزش مهارت
۳	استاندارد شغل
۳	حرفه آموزشی
۳	خوشه آموزشی
۳	رشته آموزشی
۴	شعب شهری مرکز ثابت آموزش فنی و حرفه‌ای
۴	گواهینامه مهارت
۴	مربی فنی و حرفه‌ای

صفحه

واژه

۴

مرکز ثابت آموزش فنی و حرفه ای

۴

موسسات کارآموزی آزاد

۵

مهارت کار

۵

مهارت آموز

آموزش در پادگان

آموزش فنی و حرفه ای که در محل پادگان به منظور آموزش سربازان وظیفه توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اجرا شده و منجر به صدور گواهینامه مهارت می‌شود.

آموزش در زندان

آموزش فنی و حرفه ای که در محل زندان به منظور آموزش زندانیان توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اجرا شده و منجر به صدور گواهینامه مهارت می‌شود.

آموزش در جوار دانشگاه

آموزش فنی و حرفه ای که در قالب تفاهمنامه ای بین مراکز دانشگاهی و یکی از مراکز ثابت آموزش فنی و حرفه ای به صورت موقت برای یک یا چند دوره آموزشی به منظور تامین نیاز آموزشی دانشجویان متقاضی، اجرا شده و منجر به صدور گواهینامه مهارت می‌شود.

آموزش در صنایع و بنگاه های اقتصادی

آموزش فنی و حرفه‌ای که به صورت موقت برای یک یا چند دوره آموزشی به منظور تامین نیاز آموزشی شاغلین بنگاه‌های اقتصادی اجرا شده و منجر به صدور گواهی‌نامه مهارت می‌شود.

آموزش در مناطق روستایی

آموزش فنی و حرفه ای که در روستاها زیر نظر یکی از مراکز ثابت آموزش فنی و حرفه ای به صورت موقت برای یک یا چند دوره آموزشی به منظور تامین نیاز آموزشی روستاییان متقاضی اجرا شده و منجر به صدور گواهی مهارت می‌شود.

آموزش عشایر

آموزش فنی و حرفه‌ای که در مناطق عشایری زیر نظر یکی از مراکز ثابت آموزش فنی و حرفه‌ای به صورت موقت برای یک یا چند دوره آموزشی جهت پوشش نیاز آموزشی عشایر متقاضی اجرا شده و منجر به صدور گواهی مهارت می‌شود.

آموزش فنی و حرفه‌ای

انجام مجموعه فعالیت‌هایی است که منجر به ایجاد یا تغییر دانش، مهارت و نگرش در فرد شده و میتواند او را برای احراز شغل و کسب و کار آماده نموده و یا کارایی و توانایی او را در انجام آنها ارتقا دهد.

آموزش مهارت درجه ۱

آموزش فنی و حرفه‌ای که جهت ارتقای مهارت در برخی از حرفه‌های آموزشی ارایه می‌شود و پیش نیاز آن، دارا بودن گواهی‌نامه مهارت درجه ۲ در حرفه آموزشی مرتبط است و منجر به صدور گواهی‌نامه مهارت می‌شود.

آموزش مهارت درجه ۲

آموزش فنی و حرفه‌ای که به مبانی نظری و عملی مهارت مورد نیاز یک حرفه آموزشی می‌پردازد و منجر به صدور گواهی‌نامه مهارت می‌شود.

آموزش مهارت درجه ۳

آموزش فنی و حرفه‌ای که به آموزش مبانی نظری و عملی مهارت مورد نیاز یک حرفه آموزشی در صنعت ساختمان یا آموزش افراد کم توان ذهنی می‌پردازد و منجر به صدور گواهی‌نامه مهارت می‌شود.

آموزش مهارت ممتاز

- آموزش فنی و حرفه‌ای است که در آن مجموعه‌های جامع از مهارت‌های اصلی، شامل مهارت‌هایی که به طور مستقیم مرتبط با حرفه آموزشی است و نیز مهارت‌های جنبی، شامل مهارت‌های بین رشته‌ای و مکمل مهارت‌های اصلی مورد نیاز آن حرفه آموزشی، ارائه شده‌است و پایان آموزش منجر به صدور گواهینامه مهارت می‌شود.

استاندارد آموزش مهارت

مجموعه‌ای از دانش، مهارت و نگرش فردی مبتنی بر شایستگی‌های مندرج در استاندارد شغل است که سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای شرایط آموزش آن را فراهم می‌کند.

استاندارد شغل

مجموعه‌ای از وظایف اصلی شغل و مسئولیت‌های مرتبط با آن که شاغل باید از عهده انجام آنها برآید.

حرفه آموزشی

دوره آموزش فنی و حرفه‌ای که بر اساس استانداردهای آموزش مهارت اجرا می‌شود.

خوشه آموزشی

مجموعه‌ای از رشته‌های آموزشی مرتبط با هر یک از بخش‌های عمده اقتصادی (صنعت، خدمات و کشاورزی) است.

رشته آموزشی

تعدادی از حرفه‌های آموزشی که از نظر ماهیت و موضوع در یک مجموعه قرار می‌گیرند.

شعب شهری مرکز ثابت آموزش فنی و حرفه ای

مجموعه آموزشی فنی و حرفه‌ای که دارای حداکثر ۳ کارگاه متمرکز در یک شهر بوده و زیر نظر یکی از مراکز ثابت آموزش فنی و حرفه‌ای اداره شود.

گواهی نامه مهارت

مدرک معتبر سازمان آموزش فنی و حرفه ای که دارای شماره استاندارد آموزش مهارت بوده و بیانگر نوع و سطح صلاحیت حرفه‌ای فرد برای احراز شغل است. این مدرک پس از قبولی متقاضی در آزمونهای کتبی و عملی سازمان در سطوح آموزش مهارت ممتاز، درجه یک، درجه دو و درجه سه، به فرد اعطا می شود.

مربی آموزش فنی و حرفه ای

کارکنان آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای که دارای صلاحیت علمی و عملی لازم برای ارایه آموزش های فنی و حرفه ای در یک یا چند حرفه زیر مجموعه یک رشته آموزشی، هستند.

مرکز ثابت آموزش فنی و حرفه ای

مرکز آموزش دولتی که به منظور آموزش و ارتقای مهارت و دانش فنی نیروی کار و سایر متقاضیان، ایجاد شده و شامل حداقل چهار کارگاه آموزش عملی و کلاس آموزش تئوری، فضای اداری و سایر امکانات است.

موسسات کارآموزی آزاد

واحدهای آموزشی غیر دولتی که با مجوز سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور نسبت به ارایه آموزش های فنی و حرفه ای مطابق با استانداردهای آموزشی سازمان و با اخذ شهریه های مصوب اقدام می نمایند و برای آموزش - های ارایه شده توسط این موسسات، گواهینامه مهارت از طرف سازمان آموزش فنی و حرفه ای صادر می شود.

مهارت کار

توانایی آموخته شده‌ای است که با استفاده از آن، فرد می‌تواند قابلیت جذب در بازار کار را داشته باشد و یا به فعالیت خود در بازار کار ادامه دهد.

مهارت آموز

فردی که برابر مقررات سازمان در یکی از دوره آموزشی فنی و حرفه ای به منظور فراگیری مهارت، شرکت می‌کند - نماید.